

A GÖRÖGKATOLICIZMUS ELTERJEDTSÉGE A VILÁGON.

Írta : dr. Gulovics Titusz Péter.

AZ ORIENTÁLIS rítusú katolicizmust — sajnos — még ma is gyakran össze szokták téveszteni a keleti szakadár hittel. Még intelligens emberektől is nem egyszer azt halljuk, hogy a keleti szertartás hívei mind schizmatikusok. És ebben, a vallásunkkal szemben sok esetben megnyilvánult tájékozatlanságban (valljuk bel!) mi görögkatolikusok magunk vagyunk talán a legfőbbképen hibásak. Nem ismerjük s nem tudjuk ugyanis társadalmilag annyira propagálni a vallásunkat, illetve szertartásunkat, mint ahogy az nagy hivatásánál és jelentőségénél fogva megérdemelné. Ha szóba jön a görögkatolikus vallás, a legtöbben nem tudunk például precíz, áttekinthető ismertetést adni vallásunknak a nagyvilágon való elterjedtségéről sem. Jó szolgálatot vélek tehát teljesíteni, ha röviden megvilágítom a görögkatolicizmus mai világhelyzetét.

A régi Magyarország

területén a gör. kat. vallásnak nyolc püspöksége volt. Ezek közül jelenleg csak egy, a hajdudorogi magyar püspökség tartozik a csonkaországhoz.

A munkácsi és eperjesi egyházmegyék cseh megszállás alá jutottak. Az eperjesi püspökségnek 22 egyházközsége azonban — a csonkaország területén — *Papp Antal* küzikei érseknek, a munkácsi egyházmegye kiüldözött püspökének vezetése mellett külön apostoli adminisztraturát képez.

Az oláh megszállás alatt levő Erdélyben négy görögkatolikus püspökség van : a gyulafehérvár-fogarasi, a nagyvárad, a szamosújvári és a lugosi egyházmegye. Ezek együttvéve egy érsekséget alkotnak.

A horvátországi görögkatolikusoknak egy püspökségük van : Kőrösön. (Szerb megszállás.)

Lengyelországban

a régi Galicia földjén, körülbelül 3 millió ruthén nemzetiségű görögkatolikus él. Ezek a lembergi érseki provinciát alkotó halics-lembergi, przemysli és stanislawovi püspökségek kötelékébe tartoznak. A lembergi érsekek közül kettő már bíboros is volt.

A Balkán félszigeten

a görögkatolikus vallás állandó üldözésnek van kitéve. Ezért nem is tud önálló püspöki egyházmegyékbe szervezkedni, hanem csupán három vikáriátusból áll. Ezek : a tráciai vikáriátus Drinápoly székhellyel, a macedóniai vikáriátus Szaloniki székhellyel és végül a konstantinápolyi vikáriátus. Az unió Bulgáriában a legutóbbi években — a szláv nemzeti gondolat expanzív erejének az oroszországi események következtében való legyöngülése folytán — örvendeten terjed.

Olaszországban

azintén nincsenek a görögkatolikusoknak saját püspöki egyházmegyéik. Parochiáik a szicíliai és a kalábriai vikáriátusok alá tartoznak. Ezek a vikáriátusok latin püspökségeknek vannak alárendelve. — Az olaszországi görögkatolikusok száma mindössze 35 ezer.

Franciaországban

csupán néhány hitközsége van a görögkatolikus vallásnak. Nevezetesen : Párisban, Marseilleben, Lyonban, továbbá Korzika szigetén. Püspökségük nincs ; közvetlenül az apostoli Szentszék alá tartoznak.

Oroszországban

a cárok, kik a keleti szakadár egyháznak mindenkori fejei voltak, eltörölték a mi püspökségeinket. (Az utolsó görögkatolikus püspökség a cholmi volt !) A görögkatolikusok az üldöztetések miatt sok helyen a latin szertartás keretében voltak kénytelenek gyakorolni a vallásukat. A cárizmus ugyanis a görögkatolikus vallást eltiltotta. — A forradalom és a bolsevizmus, ha nem is külön tendenciával, de az összes istenhívő felekezetekkel együtt a keleti katolicizmust is üldözi. Így hittestvéreinknek ma is olyan nehéz a sorsuk orosz földön, mint ezelőtt volt.

Keleten

a görögkatolikusoknak hat patriarchátusuk van. Ezek a következők:

1. A ciliciai örmény patriarchátus, melynek székhelye eredetileg a Libanonon volt, jelenleg Konstantinápolyban van. Két érsekségből és 15 püspökségből áll.

2. A melchita patriarchátus. Székhelye a Libanonon egy kolostor. Öt érsekséget és hét püspökséget foglal magában

3. A maronita patriarchátus hat érsekséggel. Székhelye szintén a Libanonon van.

4. A mezopotámiai assyr patriarchátus. 1783 óta áll fenn. Három érsekség és hat püspökség alkotja.

5. A babyloni-kald patriarchátus, melynek kiterjedése két érsekség és 10 püspökség.

6. A Kopt-alexandriai patriarchátus Egyiptomban, amely csak 1895-ben lett egyházjogilag megszervezve.

Amerikában

a görögkatolikusok száma körülbelül hatszázötvenezer. Három püspökségük van: kettő az Egyesült-Államokban, egy pedig Canadában. Az Egyesült-Államokban a régi magyarországi görögkatolikusok vannak többségben; ezeknek püspöke a nem rég ki-nevezett *Takács Bazil*, kinek fenhatósága alá a ruthén parochiakon kívül tartozik két *horvát* és tizenkét *magyar* javadalom is.

